

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВСЕТІЯ

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ НА ВАРН. ТЪРГ.-ИНД. КАМАРА

С. Ч.

Свободна зона въ Варна.

Въпросътъ за откриването на една свободна зона въ Варна е билъ повдигнатъ за пръвъ пътъ презъ 1926 г. отъ Варненската т. и. камара. Къмъ 1928 год. Главната дирекция на българските държавни желѣзници обяви и къмъ 1930 г. произведе конкурсъ за написването на научна работа върху сѣщия въпросъ. Все около това време въ Варна се образува общограждански комитетъ, подъ председателството на г-нъ Кмета на града, който комитетъ проучваше, пропагандираше и изнасяше предъ г. г. Министрите и другитѣ обществени фактори сѣщата идея. Тази зима общогражданскиятъ комитетъ поде инициативата доста енергично, представи едно специално писмено изложение на всички Министри и получи отъ тѣхъ кжде по-категорични, кжде по-малко категорични, но въ всѣки случай положителни увѣрения. Постѣпки за Русенска свободна зона направи и русенскиятъ общограждански комитетъ. Доколкото се простиратъ сведенията ни, Министерството на желѣзницитѣ е започнало проучването на този колкото сериозенъ толкова и навремененъ въпросъ.

Подъ свободна зона разбираме една частъ отъ площта на пристанището, отстъпена на международната търговия за свободно и спокойно манипулиране. Голѣмитѣ митнически формалности и бери не се прилагатъ; прилагатъ се на общо основание само когато стоката бжде внасяна за вътрешна консумация. Тогава не се прави разлика, дали стоката идва отъ свободната зона или отъ друго мѣсто. Точно тѣзи митнически улеснения сѣ причина, щото въ откриванитѣ почти отъ всички държави свободни зони да се струпватъ голѣми количества стоки, които дочакватъ удобното време де бждатъ внесени или транзитирани на други мѣста и то следъ като бждатъ нагодени къмъ условията и вкусоветѣ на съответнитѣ пазари. Най-много свободни зони се откриха отъ 1920 год. насамъ, понеже отъ тогава зачестиха затрудненията на свѣтовната търговия.

Не сѣ само свободнитѣ зони, които улесняватъ международната търговия. Всички държави откриватъ тѣй нарече-

нитъ антрепозитни складове. Тука стоката може да стои срещу наемъ, но безъ да се плащатъ митническитъ берии. Последнитъ се плащатъ, когато стоката бжде внасяна за вътрешна консумация. Разбира се, и това улеснение не е малко, но далечъ не може да се сравни съ удобствата на свободната зона. Въ антрепозитнитъ складове не могатъ да се извършватъ различнитъ манипулации съ стокитъ, както се извършватъ въ свободнитъ зони. За тѣзи манипулации ще стане дума малко по-долу.

По-рано сѣществуваха и тѣ нареченитъ свободни пристанищни градове, наричани обикновено свободни пристанища. При тѣхъ цѣлиятъ пристанищенъ градъ се третира извънъ митническата граница на държавата. Свободнитъ пристанищни градове сѣществуваха по-рано, при друго съдържание на идеята за държавата. Днесъ свободнитъ пристанища сж отъ естество да увредятъ много по-голѣми или по-малки държавни интереси. Затова и навсѣкжде сж премахнати.

Облагитъ отъ свободнитъ зони произтичатъ отъ това, че привличатъ голѣми стокови количества, понеже тука тѣзи стоки могатъ да бждатъ сортирани, опаковани, облагородявани и пр. споредъ вкусоветъ и условията на близкитъ пазари и товарени и изнасяни въ необходимитъ количества и въ най-удобното за пазаритъ време. Конкретнитъ облаги отъ една наша свободна зона биха били следнитъ:

1. Като привлича голѣми количества чужди стоки, свободната зона ще създаде транспортъ за нашитъ желѣзници и параходи. Доходността на желѣзницитъ и параходитъ ни ще се подобри.

2. Пристанището ще добива по-голѣми приходи подъ формата на фарови, кейови, корабни и др. права, понеже ще има по-голѣмо движение на параходитъ.

3. Съ разтоварването, пренасянето, товаренето и т. н. ще се създаде работа на работническото и, следователно, ще се улесни борбата срещу безработицата.

4. Пресортирането, претикетирането, преопаковането и пр. ще създадатъ работа на нѣкои занаятчийски браншове, като изготвяне на сандѣци, щайги и пр.

5. Засилениятъ търговски оборотъ въ свободната зона ще облекчава и валутната ни политика, защото чуждитъ фирми ще плащатъ въ своя валута.

6. Свободната зона ще облекчи вътрешната ни консумация, защото вносътъ и плащанията по него ще ставатъ направо, безъ посрѣдничеството на чужди фирми и банки, които поскъпватъ стокитъ съ своитъ комисиони и провизионни съ около 10—15%.

7. Сѣществува голѣма увѣреностъ, че свободната зона ще подобри и позицитъ на износа ни, понеже чуждестраннитъ фирми, които ще бждатъ непосредствено заангажирани

въ нея за вносъ или транзитъ сигурно ще се заематъ и съ износъ и по-лесно ще се наложатъ на собственитѣ си пазари, отколкото наши фирми.

8. Такситѣ, които биха се събирали отъ различнитѣ фирми за ползване на складове, кранове и др. ще позволятъ амортизирането и задоволително рентирание на вложенитѣ капитали.

Срещу евентуални опасения, че свободната зона би застрашила мѣстната индустрия или мѣстната едра импортна търговия, могатъ да се предвидятъ специални мѣрки въ закона, който ще създаде свободната зона.

Свободнитѣ зони сж въ контактъ съ масовия транспортъ, който е водниятъ, затова и сж организирани само по пристанища. Ний имаме дунавски и черноморски пристанища. Пита се, кое или кои сж най-удобнитѣ пристанища за свободни зони?

Още тукъ трѣбва да кажемъ, че най-удобно за тази цель е Варненското пристанище.

То е разположено по най-късия воденъ пътъ между срѣдна Европа и Ориента (Дунавъ—Русе—Варна—Морето). Сега голѣма частъ отъ срѣдноевропейскитѣ трафикъ минава презъ Галацъ — Сулина, за да стигне къмъ тъй нареченитѣ източни пазари и за частъ отъ Срѣдиземноморието, а дори и по-далечъ. Този трафикъ плаща високи такси за преминаването на Сулинския каналъ и изобщо спира, когато презъ нѣколко месеца отъ годината Дунавътъ е замръзналъ. Съ това се нарушава и последователното и непрекъснато транспортирание на стокитѣ за предназначенитѣ пазари. Явно е, че срѣдноевропейскитѣ трафикъ налага нуждата да бжде пренесенъ по Дунава и натрупанъ на морския брѣгъ, откъдето постепенно да се товари и пренася споредъ нуждитѣ. Ако създадемъ технически удобства за товарене и разтоварване въ Русе, добъръ транспортъ по линията Русе — Варна и свободна зона въ Варна, тогава този трафикъ би се отбилъ презъ не по-късия пътъ Русе — Варна, за да бжде складиранъ въ Варна и отъ тукъ последователно разпредѣлянтъ за различнитѣ пазари и своевременно пренасянтъ отъ постоянно движушитѣ се морски параходи. Другитѣ ни пристанища сж свързани съ по-дълги ж. п. линии, поради което и транспортътъ не би могълъ да поевтинее.

До сѣщото заключение ни довежда и досегашното развитие на транзитната ни търговия. За последнитѣ петъ години имаме следнитѣ данни:

Години	1930	1931	1932	1933	1934	Срѣд. на година
Общъ транзитъ, въ тона	19.927	26.226	22.512	10.324	16.610	19.136

Въ този транзитъ участватъ главно държавитѣ отъ централна Европа, Русия и Романия. Централна Европа

изпраща предимно за Ориента, а Русия и Романия — предимно за съседните ни държави. Следната таблица ще ни даде представа за количеството на този транзитъ:

Години	1930	1931	1932	1933	1934
транзитъ въ тона					
Германия	1.634	2.482	3.246	3.929	12.151
Полша	237	100	1676	129	245
Унгария	412	84	20	119	10
Чехия	553	706	474	464	396
Общо отъ Ц. Е.	2.836	3.372	5.416	4.641	12.810
Ромъния	13.692	21.816	16.238	4.328	2.862
Русия	565	27	264	802	—
Общо отъ 2-тъ държави	14.257	21.843	16.502	5.130	2.862
А общъ сборъ	17.093	25.215	21.918	9.771	15.672

Показанитѣ 6 държави даватъ кржгло 90—95% отъ цѣлия ни транзитъ.

Отъ цѣлия транзитъ презъ Варна и Оборище сж влезли следнитѣ количества:

Години	1930	1931	1932	1933	1934
транзитъ въ тона					
Варна	49	117	284	802	—
Оборище	13.083	21.416	20.536	8.279	14.164
Сборъ	13.132	21.533	20.820	9.081	14.164
Въ % къмъ цѣлия транзитъ:	66%	82%	92%	88%	85%

Ако при досегашнитѣ митнически условия международната търговия е предпочитала да минава презъ Варна съ помощната ѝ митница Оборище и ако отъ тукъ сж минавали сръдно годишно по 15,746 тона транзитни обороти, то при улесненията, които свободната зона предлага, транзитнитѣ обороти ще бждатъ още по-голѣми. Трѣбва да се добави още, че нѣкои страни отъ централна Европа, особено Чехия, сж изразявали заинтересоваността си отъ една Варненска свободна зона.

Една Варненска свободна зона би имала и голѣмо политическо значение, което се подсказва и отъ транзитнитѣ числа за Оборище. Като даде улеснения за привличане на стоки отъ Добруджа, Варненската свободна зона ще задържи връзкитѣ на поробеното ни население съ Царството.

Никола Гаговъ

V Мострена Изложба — Варна.

Известно е вече, че Варненската Търговско Индустриална Камара подготвя тая година изнасянето на V мострена изложба въ гр. Варна.

На 16. Августъ т. г. цѣлото гражданство на гр. Варна отъ всички съсловия и професии ще посрещне въ своитѣ две изложбени палати представителитѣ на повече отъ хиляда промишленни и земледѣлски предприятия и ще имъ даде широка възможность да демонстриратъ предъ една много-хилядна наша и чуждестранна публика постиженията и напредъка на българската дребна промишленость и на българското земледѣлско стопанство.

Досегашнитѣ безпорни успѣхи за изложители и посетители на варненскитѣ мострени изложби сж давали винаги куражъ на Варненската Търговско-Индустриална Камара и на цѣлокупното Варненско гражданство, горещо да се застъпватъ за дѣлото на изложбитѣ и панаира предъ всички меродавни фактори, отъ които зависи тѣхното бждаще развитие. Може би, мнозина ще се очудятъ, защо употребяваме тукъ едновременно думитѣ „изложба“ и „панаиръ“ и затова намъ ни се налага да направимъ единъ малък прегледъ на развитието на варненскитѣ мострени изложби.

Не така случайно гр. Варна стана въ последнитѣ години центъръ за демонстриране произведенята на българската промишленость и земледѣлие чрезъ мострени изложби и мострени панаири предъ наши и чуждестранни стопански дейци.

Още отъ старо време Варна, нѣкогашния „Одесосъ“ на Черно море, е играла голѣмо значение въ търговско и морско отношение. Нѣкогашния „Одесосъ“ е билъ използванъ най-широко отъ старитѣ гърци, като търговски портъ за обмѣната на тѣхнитѣ произведения съ тия на жителитѣ отъ вътрешността на северна България.

И по-после, когато българитѣ създадоха своята държава на Балканиитѣ, гр. Варна стана тѣхенъ главенъ морски търговски градъ и неговото значение въ областта на нашата външна търговия се издигна особено много по време на второто българско царство, когато държавата ни е имала редовни търговски връзки съ дубровничани.

Тукъ, въ тоя градъ, България е демонстрирала предъ дубровничани постиженията на своето народно стопанство, които сж били високо ценени отъ тия отлични търговци.

Още отъ тия времена, чрезъ международното търговско значение на гр. Варна, България се е оглеждала въ себе си и всѣкога развитието на тоя морски международенъ портъ

е било едно вѣрно отражение за стопанската мощь на нашето отечество. По значението на тоя градъ и по ръста на неговата международна търговия, търговския свѣтъ е сждилъ за успѣхитѣ, развитието и устойчивостъта на Българската държава.

Сжщото важи и за третото Българско царство.

Тогазъ, когато България се движеше по пѣтя на единъ действителенъ стопански напредѣкъ, гр. Варна стана истински отразителъ на стопанската мощь и развитие на страната ни, а това не бѣше много отдавна.

Варненското гражданство и българския търговски свѣтъ помнятъ още много добре годинитѣ преди войнитѣ и тѣ знаятъ какъвъ грамаденъ бѣше търговския обсегъ на това морско пристанище.

Отъ 1905 до 1912 година Варненското морско пристанище бѣше станало наистина тѣсно за търговското корабоплаване. Въ Варна кипеше единъ търговски животъ, който действително бѣше едно вѣрно отражение за стопанския просперитетъ на нашето отечество. Като огледало Варна отразяваше предъ чуждия свѣтъ тенденциитѣ на развиващото се българско народно стопанство.

Тогава ние имаме, обаче, едно здраво стопанство съ хубави перспективи за развитие и тогава България не бѣ загубила още „Златна Добруджа“.

Никой не мислеше по него време да прави отъ гр. Варна „Царица на морскитѣ курорти“ и да урежда въ тоя морски градъ международни изложби и панаири. Нѣмаше нужда отъ това, защото ржцетѣ и умоветѣ на варненскитѣ граждани бѣха непрекъснато заети въ работа. Порта имаше голѣмъ и стопански районъ, който обхващаше и столицата на България.

Нали тогава Варна бѣше срѣдището на българската вносна и износна търговия и тукъ се демонстрираха предъ чуждия свѣтъ постиженията на българското производство.

Отъ войнитѣ насамъ много нѣща се измѣниха. България пострада финансово и стопански. Варна загуби своя най-богатъ стопански районъ — Добруджа, а центъра на българската търговия се пренесе къмъ столицата на страната.

Пострадала въ търговско отношение, Варна не можеше да изостави на забвение себе си и значението си, като огледало на българското стопанско творчество.

Веднага следъ войнитѣ варненци се окопитаха отъ тоя тежъкъ ударъ за себе си и за отечеството си и вѣрни на своята историческа мисия предъ нашето отечество, потърсиха нови пѣтища за запазване значението на своя градъ съ свои собствени усилия.

Бързо се наложиха на преоценка отъ будни варненски стопански деятели, естественитѣ преимущества на тоя градъ

и Варна много скоро стана международно срѣдище на лѣтовници.

Чрезъ своя рѣдко красивъ морски брѣгъ и чрезъ чара на своитѣ морски пейзажи, Варна много скоро привлече къмъ себе си вниманието на хиляди европейци. Приютявайки ги на своя красивъ морски плажъ, Варна не забрави да подсказже на своитѣ чуждестранни гости, какви здрави жизнени сили крие въ себе си нашето отечество и затова отъ устната пропаганда за бързитѣ постижения на българското народно стопанство, нейнитѣ общественици и водачи веднага пристѣпиха къмъ една истинска пропаганда за стопанскитѣ успѣхи на страната ни, чрезъ успѣшно изнесенитѣ до сега три мострени изложби и единъ мостренъ панаиръ.

За варненци е запазена честта затова, че тѣ първи следъ войнитѣ използваха най-мощното срѣдство за пропаганда на българското промишлено и земеделско производство.

Отново гр. Варна стана огледало предъ чуждия свѣтъ и по успѣхитѣ, отбелязани въ варненскитѣ мострени изложби, ние българитѣ повишихме вѣрата въ своитѣ стопански сили, а чуждия свѣтъ се запозна съ живитѣ и здрави стопански сили на нашето отечество.

Така варненци изпълниха при най-тежки условия своята историческа задача къмъ българското народно стопанство.

Помагайки си сами, безъ ничия помощъ, тѣ помогнаха и на нашето народно стопанство, засилиха отново вѣрата въ събственитѣ ни сили, увеличиха десеторно чуждитѣ посетители на „Царицата на морето, а за България между тѣхъ тѣ вербуваха искрени приятели въ Германия, Унгария, Австрия, Чехия, Полша и другаде, за което четемъ много често въ вестниците на тия страни.

Нима нашитѣ родни братя чехи и поляци познаваха преди десетина години нашия народъ така масово, както това е днеска? — На прѣсти се четѣха нашитѣ приятели въ тия братски страни. Тѣхнитѣ народни маси не познаваха нашия народъ — нито пъкъ ние тѣхъ. Който е билъ въ Варна презъ лѣтнитѣ сезони и особено по време на Варненскитѣ мострени изложби и панаири, той е почувствувалъ едно народно и истинско масово преселение на чехи, поляци, унгарци и немци къмъ златния плажъ на нашата „Морска царица“.

Никой още не знае, и само малцина чувстватъ въ далечината отраженията на това масово междуславянско и междоевропейско явление въ гр. Варна.

До преди войнитѣ само търговския свѣтъ отъ западна Европа имаше една що годе представя за стопанскитѣ заложби и възможности на нашата държава. Хубавитѣ качества на нашия народъ въ стопанско и етично отношение

оставаха непознати за широкитѣ народни маси на близка и далечна Европа. Въ тия срѣди ние нѣмахме приятели, а тѣ ни бѣха тѣй необходими по време на войнитѣ и особено при сключване на мирнитѣ договори.

Презъ Балканската и Европейската война нашия народъ се прочу съ своята храбростъ и съ военнитѣ си качества, но това не сж елементи, които могатъ да закрепятъ трайно едно масово проявено приятелско чувство и настроение спрѣмо насъ българитѣ.

Само на малцина европейски книжовници и дипломати бѣха познати отблизо нашитѣ добруджански, тракийски и македонски въпроси.

Интелектуалния контактъ между наши и чужди писатели и дипломати не може да обхване широкитѣ европейски народни маси и да създаде въ тѣхъ чувства на симпатии спрѣмо свещенното дѣло на българския народъ и неговитѣ интереси.

Тажнитѣ резултати отъ свѣтовната война до сега въ всички области на българската политика идатъ да потвърдятъ гореказаното.

Варна и варненци провеждатъ въ тая областъ отъ десетина години насамъ едно грамадно национално дѣло и можемъ смѣло да кажемъ, че съ всѣко ново лѣто тѣ насаждатъ въ душитѣ на десетки хиляди чужденци уважение и любовъ къмъ нашия народъ.

Днесъ България е пълна съ чужденци по време на хубавото лѣто, които бродятъ изъ всичкитѣ ни краища, като опознаватъ по тоя начинъ непосредствено нашия народъ и нашитѣ природни залежи.

Нека се знае добре, обаче, че нашата притегателна сила въ областта на стопанския туризъмъ между западно европейскитѣ близки и далечни народи си остава „Царицата на морето“ — гр. Варна. Броятъ на тия чуждестранни посетители, обаче, започна да расте отъ нѣколко години много силно, което явление трѣбва да се отдаде и на доста успѣшно изнесенитѣ мострени изложби. Чужденцитѣ не скриватъ, че тѣ сж изненадани отъ успѣхитѣ и постиженията на българското национално производство, особено въ областта на българскитѣ занаяти. При всѣка нова изложба по очитѣ имъ се чете изненада и очудване отъ битовитѣ форми на нашето рѣчно производство. Голѣмитѣ покупки, които сж регистрирани до сега на варненскитѣ мострени изложби доказватъ безусловно вниманието, което чужденцитѣ отдаватъ на българската дребна промишленостъ.

Преди 1932 г. чужденцитѣ, лѣтовници на гр. Варна, познаваха само нашето слънце, благотворното влияние на морския пѣськъ, плодоветѣ и зеленчуцитѣ на варненския край. Тѣ се възхищаваха отъ красивитѣ мѣстности изъ на-

шитѣ морски околности и съ готовностъ възприемаха българското гостоприемство. Истина е, че тѣ си отиваха очаровани отъ нашия народъ и нашата страна, като не се взематъ подъ внимание нѣкои малки изключения.

Никой, обаче, не бѣше се постаралъ да ги запознае съ постиженията и успѣхитѣ на българското народно стопанство. Тѣ си заминаваха отъ насъ безъ да се запознаятъ съ производството на нашата страна. Отбелязани сж хиляди запитвания отъ тѣхна страна по отношение на нашата външна и вътрешна търговия и на нейнитѣ обекти и полученитѣ отговори, въ това отношение, не можеха да се командватъ отъ единъ центъръ на правилно разбрани стопански интереси.

Тукъ Варненската търговско индустр. камара изигра решително и добре своята задача.

Още въ първата изложба презъ 1932 г., уредена тогава отъ будни и далновидни варненски общественици, камарата имѣ се притече на помощъ и съ своя авторитетъ и закрепи това хубаво полезно дѣло за града и за народното ни стопанство. Отначало варненци се задоволиха да демонстриратъ предъ чуждитѣ и наши лѣтовници производството на българското стопанство само подъ формата на мострена изложба. Голѣмия интересъ, обаче, който тѣ създадоха особено между чужденцитѣ, застави камарата да се заеме тя вече съ изнасянето на тая труда задача и затова презъ 1935 г. формата на изложбата се изостави и камарата уреди съ пълненъ и неочакванъ успѣхъ четвъртия мостренъ панаиръ на гр. Варна.

Повече отъ 10000 чужденци посетиха панаирнитѣ палати на гр. Варна и само за три седмици се склѹчиха за 50 мил. лв. сдѣлки.

Тоя грамаденъ успѣхъ на варненския панаиръ не остана незабелязанъ отъ европейския търговски свѣтъ и веднага следъ изнасянето на панаира, уредницитѣ му бѣха поканени да участвуватъ въ конгреса на съюза на международнитѣ панаири въ гр. Брюкселъ.

Днесъ варненския мостренъ панаиръ има вече европейско международно значение и той е редовенъ членъ на съюза на тия панаири.

За жалость, само въ България той не е правилно оцененъ. Нашитѣ държавници, далечъ отъ нашия хубавъ градъ, не познаватъ отъ близо благороднитѣ старания на варненскитѣ обществени водачи и неможаха да оценятъ правилно грамадното значение и хубавитѣ отражения за нашето народно стопанство и за нашия народъ, извикани на бѣлъ свѣтъ чрезъ успѣхитѣ на варненския мостренъ панаиръ. На Варна се забрани съ законъ да има свой панаиръ и да го развива въ рамкитѣ на единъ международенъ търговски

обмѣнъ. Ние сме, обаче, убедени въ здравия разумъ на варненскитѣ обществени водачи, ние познаваме тѣхната упоритостъ и ежедневно чувстваме отблизо богатия изворъ на тѣхнитѣ сили, и затова вѣрваме въ успѣха на тѣхното дѣло.

Варна има най-естественитѣ условия за единъ истински мостренъ панаиръ отъ международно значение, защото тя има величава история задъ себе си въ областта на пропагандата за нашето народно стопанство; защото Варна презъ лѣтото е единъ истински центъръ на междуевропейска публика и защото тя се намира на прага между Европа и Азия. Не е далечъ деня, когато тия естествени условия и непоколебимата воля на варненскитѣ обществени дейци ще закрепятъ дѣлото на тоя мостренъ панаиръ. Не е далечъ деня, когато Варна ще стане срѣдище на величествени панаирни палати отъ международно значение, включвайки въ себе си търговскитѣ и промишлени интереси на западно европейскитѣ държави и на необятна Русия.

Ние вѣрваме твърдо въ бждащето на Международния варненски мостренъ панаиръ.

Като добри българи и като дисциплинирани граждани на тая страна ние се подчинихме тая година на постановленията на единъ законъ, който забранява варненския панаиръ, и който ни дава само право на една мострена изложба. И за това разрешение варненци сж признателни на днешното българско правителство, което не може да се вини за тесногърдието, залегнало въ постановленията на тоя законъ.

Използвайки благоприятното разположение на днешното българско правителство спрѣмо това голѣмо дѣло на варненското гражданство и на Варненската търговско-индустр. камара, панаирния комитетъ на гр. Варна се трансформира въ изложбенъ и използвайки своята голѣма опитностъ въ областта на панаирното дѣло, ще се постараетъ, макаръ съ скромни срѣдства и въ по-тѣсни рамки, отново да тласне напредъ значението на българското земеделско производство и на българската дребна промишленостъ.

Тая упоритостъ на панаирнитѣ уредници заслужава всичката адмирация на българския народъ, защото тя е изразъ на едно високо съзнание за една истинска служба на отечеството ни и на неговитѣ стопански интереси.

Нека се надѣваме, че дѣлото на Варненци и на Варненската търговско-индустриална камара ще намѣри скоро една правилна преценка и пълна подкрепа въ срѣдитѣ на всички български държавни органи и на българското правителство.

Н. К.

Външната ни търговия през първите 4 месеца на тек. година.

За четиримесечието Януарий-Априлът сме реализирали от външната си търговия единъ активенъ остатъкъ отъ кржгло 122 милиона лева. За сжщото време презъ 1934 год. сме имали 166·9 мил. лева, а презъ 1935 г. — 104·1 мил. лв. Интересното е, че се забелязва едно приблизително равно съотношение на четиримесечния балансъ къмъ годишния — поне за годинитъ 1934 и 1935.

Активни салда въ мил. лева

	1936 год.	1935 год.	1934 год.
отъ 1. I. до 30. IV.	122·7	104·1	166·4
отъ 1. I. до 31. XII.	—	244·4	287·4
Въ проценти		43%	57%

Отъ тѣзи числа се разбира какво е значението на първитъ месеци отъ годината за външната ни търговия: презъ тѣхъ се реализира кржгло половината отъ годишния ни активенъ остатъкъ.

Сравнително по-голѣмиятъ активъ за текущата година се дължи, на първо мѣсто, на засиления ни износъ въ държави, като Англия и Швейцария, вноса ни отъ които е намалялъ. По-голѣмъ износъ е отбелязанъ и въ Австрия и Испания, търговията съ които за четиримесечието е приключена съ значителни активни салда. Съ активни салда оставаме и съ Египетъ и Палестина, но износътъ ни е много по-малъкъ, отколкото за сжщото време презъ 1935 г. Двойно сме увеличили вноса отъ Унгария, въ резултатъ на което е полученъ голѣмъ пасивенъ остатъкъ. Германия е съ двоенъ по-голѣмъ вносъ за тази година, докато нашиятъ износъ за Германия е слабо нарастналъ. Все пакъ тя държи първо мѣсто по значението си за външната ни търговия: на нея принадлежи 64% отъ вноса ни и 60% отъ общия ни износъ.

Положението на търговията ни съ по-значителнитъ държави за Януарий-Априлът се вижда отъ следнитъ числа:

Активъ въ мил. лева:

1. Германия	35.5
2. Египетъ	24.6
3. Австрия	24.1
4. Швеция	16.8
5. Швейцария	11.9
6. Англия	11.8
7. Испания	10.5

Пасивъ въ мил. лева:

1. Чехославия	23.1
2. Ромъния	22.1
3. Унгария	15.8
4. Съед. Щати	10·1

Редът на държавитъ за сщщото време презъ 1935 г. е билъ другъ. По голѣмина на актива сж следвали Германия, Египетъ, Палестина и Дания, а по голѣмина на пасива — Швейцария, Англия, Австрия, Чехославия, Испания, Бельгия и Ромъния. Тогава Германия е била, обаче, съ 237.5 мил. лева активно салдо срещу 35.5 мил. лева сега.

Значи благоприятно положение още въ началото на тази година отбелязва търговията ни съ нѣколко нови държави, въ които сме засилили нашия износъ — главно износъ на земеделѣтски и скотовъдни произведения.

Въ общи числа нашиятъ вносъ-износъ отъ 1934 година насамъ за времето Януарий-Априлъ е билъ:

	1936		1935		1934	
	въ хил. тона	въ мил. лева	въ хил. тона	въ мил. лева	въ хил. тона	въ мил. лева
Вносъ	83.8	973.6	73.9	804.8	69.9	685.8
Износъ	73.7	1096.3	55.5	908.9	165.9	852.8

Вносътъ ни се увеличава за всѣка година по тонажъ, съ съответно увеличение и по стойность. Износътъ показва колебания въ тонажа, когато по стойность прогресивно е нараствалъ.

По-важнитъ експортни стоки сж следнитъ:

Изнесени, въ милиони лева:			въ повече въ по-малко	+ —
Презъ	1936 г.	1935 г.		
Яйца	117.7	66.1	+	51.6
Живи и заклани птици	63.3	63.5	—	0.2
Зърнени храни	24.4	7.4	+	17.0
Тютюнъ	568.6	567.8	+	0.8
Плодове	19.5	7.4	+	12.1
Други стоки	302.5	196.7	+	105.8
Всичко	1096.	908.9	+	187.3

Направенъ е по-голѣмъ износъ за тази година на яйца, зърнени храни и плодове. Износътъ на тютюнъ остава на сщщото ниво. Покачването износа на зърненитъ храни се дължи само на голѣмия износъ на царевица за Англия и Швейцария. Изнесена е царевица за 22.6 мил. лева срещу 5.6 мил. лева презъ 1935 год. Отъ плодоветъ най-много сж изнесени печени сливи — за 17.6 мил. лева. По-голѣмъ износъ за тази година отколкото за 1935 г. е направенъ и на боба (28.2 мил. лева срещу 13.8 мил. лв.), на свинската масъ (28.2 мил. лева срещу 0.5 мил. лв.), на сурови кожи — овчи, агнешки, кози (24.6 мил. лв. срещу 12.5 мил. лв.). Направенъ е много по-малъкъ износъ на слънчогледово семе, но износътъ на слънчогледовото масло е по-голѣмъ. Презъ четиримесечието на 1935 год. сме изнесли слънчогледово семе за 39 мил. лева и

слънчогледово масло за 2.4 мил. лева, а презъ четиримесечието на тази година е изнесено слънчогледово масло за 36.7 мил. лева и слънчогледово семе за 7.8 мил. лева.

Износътъ на добитъкъ, главно волове, е спадналъ отъ 17.5 мил. лв. на 12.2 мил. лв. Тръбва да отбележимъ, че и вътрешната консумация на говеждо месо е намаляла за смѣтка на месо отъ младъ добитъкъ, ако се иматъ предъ видъ сведенията на Гл. Дир. на Статистиката за полученото месо въ градскитѣ кланици.

Получени сж въ градскитѣ кланици презъ Януарий—Мартъ тази година 2,399,038 килограма месо отъ волове и говежди бикове срещу 2,673,055 килограма за миналата 1935 година. Консумацията е съ 274.017 кгр. по-малка, но цената на единъ килограмъ на вътрешния пазаръ се е увеличила отъ 10 на 11.7 лева.

Показватъ увеличена срѣдна пазарна цена на едро следнитѣ стоки: яйцата, печенитѣ сливи, боба и слънчогледовото масло. Бобътъ е покачилъ цената си следъ една година отъ 3.22 лв. срѣдно, на 3.66 лв. Печенитѣ сливи сж поскѣпнали съ 2 лв. — отъ 10 лв. за 1 кгр: миналата година сж се покачили на 12 лв. т. г. По-незначително е поскѣпнало слънчогледовото масло — отъ 13 лева на 13.10. Презъ миналата година яйцата сж стрували 1662 лева, тази година струватъ срѣдно 1759 лв. при 1440 броя — колкото е една каса.

И тъй, отъ направения прегледъ върху износа презъ първитѣ четири месеца на тази година личи, че пакъ опората на нашата търговия и народно стопанство оставатъ трудово интензивнитѣ земеделски култури и скотовъднитѣ произведения.

Необходимо е да разгледаме и вноса на по-важнитѣ стоки

Вносъ на стоки въ мил. лв. за времето отъ 1. I. до 30. IV.

	1936 г.	1935 г.	въ повече въ по-малко	+	—
Текстилни материали	118.1	69.7	+	48.4	
Текстилни произведения	170.5	160.5	+	10.	
Метали и метални производ.	178.7	183.7	—	5.	
Машини, инструменти и апарати	121.7	95.3	+	26.4	
Химически произведения	36.1	48.2	—	12.1	
Други стоки	348.5	248.1	+	100.4	
Всичко	973.6	804.8	+	168.8	

За тази година сме внесли повече текстилни материали, машини, инструменти и апарати, и текстилни произведения. Така напримеръ, внесенъ е суровъ памукъ за 88.7 мил. лв., когато за сжщото време презъ 1935 год. е внесенъ за 40.1 мил. лева. Вълнени преди сж внесени за 54.6 мил. лева срещу 31.8 мил. лева. Платове тъкани отъ памукъ, боядисани, сж внесени за 30.4 мил. лв. срещу 21.4 мил. лв. Машини, инструменти и частитѣ имъ сж внесени за 50.4 мил. лв. срещу

35.8 мил. лв. Релси и траверси за ж. п. и трамвайни линии сж внесени за 28.7 мил. лева срещу 0.5 мил. лева.

Цената на суровия памукъ е спаднала за тази година отъ 36 лв. на 35 лв. срѣдно за единъ килограмъ. Вълнениѣтъ преди сж спаднали отъ 132 лв. на 116 лв. за кгр. Памучнитѣ платове сж поевтиняли съ 1 лв. срѣдно на метъръ — отъ 16.5 лева сж спаднали на 15.5 лева.

Заслужава да се отбележи, че за времето Януарий-Мартъ т. г. сж доставени за нуждитѣ на индустрията ни много повече сурови материали отъ мѣстенъ произходъ, които внасяме и отъ вънъ, отколкото презъ тримесечието Януарий-Мартъ миналата година. За нѣкои отъ тѣхъ даже вносътъ отъ вънъ е намалялъ: напримеръ вносътъ на памучни преди. Това се вижда отъ по-долу посоченитѣ числа за доставени сурови материали на наблюдавани индустриални предприятия за времето отъ 1. I. до 31. III., изразени въ милиони лева:

		1936 год.	1935 год.
Памукъ	{ мѣстенъ	38.6	10.4
	{ чуждъ	38.6	38.8
Вълнени преди	{ мѣстни	5.2	1.1
	{ чужди	42.1	22.5
Памучни преди	{ мѣстни	33.4	34.8
	{ чужди	15.7	26.1

Н. Г.

Възпитателното значение на мострениѣтъ изложби и панаири за българскитѣ занаятчи.

На посветенитѣ по занаятчийскитѣ въпроси е добре известна борбата на българскитѣ занаятчи въ първитѣ години на нашето освобождение съ силната конкуренция, която имъ указваше западно европейската дребна промишленостъ съ своето производство, съобразено напълно съ вкуса на това време.

Ограниченъ въ района на една малка клиентела и лишень отъ непретенциознитѣ пазари на нѣкогашната голѣма турска империя, нашиятъ занаятчия полагаще голѣми грижи да закрепи предприятието си чрезъ добросъвестна изработка на неговитѣ произведения, обаче, по отношение на формата и нагаждането му, къмъ постоянно мѣняващия се вкусъ на клиентелата си, той оставаше назадъ.

Много скоро той се убеди, че му липсватъ сили да се бори успѣшно съ конкуренцията на международното занаятчийско производство, което по тѣхъ времена имаше широкъ

достъпъ въ България, по силата на турскитѣ капитулации, които ние наследихме отъ Берлинския миренъ договоръ.

Борбата бѣше неравна, защото на нашия майсторъ липсваше теоретическа подготовка въ неговия занаятъ, която е първата предпоставка за успѣшното нагаждане на занаятчийското производство къмъ новитѣ вкусове на занаятчийската клиента.

Материялно изтощенъ, нашия занаятчия никога не е ималъ възможностъ на свои разноски да обиколи и изучи западно европейскитѣ занаятчийски пазари и отъ тамъ да оформи въ себе си една по-правилна насока за своето производство.

Трѣбваше да му се притекатъ на помощъ държавнитѣ институти и въ това отношение Търговско-Индустриалнитѣ камари посадиха първи въ страната ни цвѣтето на занаятчийското професионално образование.

Намѣриха се срѣдства отъ Министерството на Търговията Промышленостъта и Труда и отъ Търговско-Индустриалнитѣ Камари, които се използваха за изпращане въ чужбина на специализация мнозина млади и способни наши занаятчии, които много скоро се проявиха като добри учители въ нашето национално занаятчийско производство.

Успѣхитѣ на тия мострени изложби и панаири сж вече безспорни.

Даде се широка възможностъ на българския занаятчия да прояви предъ колегитѣ си отъ своя браншъ и предъ българското гражданство постиженията на своето производство и да се поучи отъ виденото и чутото въ тия изложби и панаири, като внесе нови изменения въ своята работа и техника, усъвършенствувайки се по този начинъ до нивото на европейскитѣ майстори.

И наистина, човѣкъ трѣбва да види нашитѣ майстори и тѣхнитѣ произведения на мострената изложба въ гр. Варна, за да се убеди въ безспорния прогресъ, който тѣ сж направили вече.

Живия интересъ, който нашия занаятчия проявява по отношение на изложенитѣ предмети отъ сжщия браншъ на други свои колеги е една истинска гаранция, че той ще отнесе у дома си закрепнала вѣра въ своитѣ собствени сили, поучавайки се отъ успѣхитѣ и на своитѣ колеги.

Килимаритѣ, напримѣръ, преди 5 години бѣха започнали да напускатъ битовитѣ форми на нашитѣ котленски, пиротски и чипровски килими. Една слабостъ на модернизъмъ бѣше обхванала почти всички наши килимари и ние рискувахме скоро да се лишимъ отъ красивитѣ форми на нашето национално килимарство, ако чрезъ демонстрацията на това производство въ мостренитѣ изложби и панаири не

бѣше имъ се подсказало, по какъвъ кривъ пѣтъ бѣха тръгнали тѣ. Много скоро нашитѣ килимари разбраха, че красивото и вечното се крие преди всичко въ характерното, битовото и националното.

На тия изложби и панаири занаятчиитѣ отъ всички браншове на българскитѣ занаяти разбраха и се научиха, че и ние като японцитѣ можемъ да внесемъ въ нашето производство формитѣ и тенденциитѣ на типично българското, така че, всѣко българско произведение да говори ясно на чужденеца за своя български произходъ и за битовото на българския народъ.

Занаятчиитѣ-изложители, сами видѣха на тия изложби, че очитѣ на хиляди чужденци-посетители се спираха съ възторгъ само върху ония занаятчийски произведения, които по форма и обработка подсказваха ясно своя български произходъ и въ които бѣше силно подчертанъ българския битъ.

Ето кжде се корени голѣмата полза, която българскитѣ занаятчици могатъ да почерпятъ отъ българскитѣ промишлени изложби и панаири.

Никола Йордановъ

Търговски изгледи за нашето овощарство.

Климатътъ на нашата страна, както и почвенитѣ условия на много мѣста у насъ, сж твърде благоприятни за отглеждането на множество видове и сортове овощия. Тоя фактъ е обърналъ вниманието на мнозина отъ нашитѣ стопански дейци отъ преди много години.

Първоначалнитѣ опити отъ страна на официалната власть за засилване овощарството ни въ по-значителенъ размѣръ датиратъ отъ времето, когато се откриха първитѣ овощни разсадници: това е било преди 38—40 години.

Първитѣ ратници по овощарство у насъ сж били нѣколко души чужденци, извикани тогава за управители на новооткрититѣ овощни държавни разсадници. По това време сж доставени отъ чужбина различни сортове ябълкови, крушеви, сливови и др. овощни дървета. По този начинъ броя на разпространенитѣ у насъ сортове овощия днесъ е много повече отколкото би трѣбвало да бжде. Така напр., имаме повече отъ 200 сортове ябълки, повече отъ 150 сортове круши, сливитѣ сж около 60 сорта и пр. Това голѣмо разнообразие отъ сортове е пакостно за правилното обособяване на промишленото ни овощарство.

Количествено, овощарството ни се е развивало споредъ оказанията на следната таблица, изразено въ хектари:

Видове овощия	Срѣдно за периода: 1906/907 1910/931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934
Сливи	4,835	12,031	11,884	12,062
Ябълки	84	929	1,177	1,663
Круши	—	132	149	196
Смесени и др.	3,123	6,349	6,809	7,457
Всичко	8,042	19,441	20,019	21,378

Групата на смѣсени овощни градини, въ голѣмото си болшинство, се състои главно отъ сливови насаждения. Ако се приеме, че сливовитѣ дървета съставляватъ само 50% отъ цѣлата група на смѣсенитѣ градини, то сливовитѣ овощни градини съставляватъ: за периода 1906/1907 — 1910/1911 год. 77%; за 1931/1932 год. — 76%; 1932/1933 год. — 75%; за 1933/1934 год. 74% отъ площта на всичкитѣ овощни градини у насъ. Отъ тия данни явно проличава, че нашето овощарство се представлява предимно отъ сливови насаждения.

Овощнитѣ насаждения подѣ форма на овощни градини, съставляватъ незначителенъ процентъ отъ всичката обработваема площъ земя у насъ, което проличава отъ следнитѣ данни: за периода 1906/1907 г. — 1910/1911 год. — овощнитѣ градини сж съставлявали едва 0'21% отъ количеството обработваема площъ земя; за 1931/1932 г. — 0.47; за 1932/33 г. — 0.48% и за 1933/34 год. — 0.49%.

Отъ произвежданитѣ сливови плодове най-голѣмата частъ отъ тѣхъ служатъ за приготвление на ракия, а една малка частъ се преработва въ видъ на сушени сливи, мармеладъ, пестилъ или пъкъ се консумиратъ въ прѣсно състояние. Това е причината, по която първия износъ на преработени овощни произведения отъ България сж били сушенитѣ сливи. Споредъ заетата площъ съ овощни градини, второ мѣсто по количество на декари се пада на ябълкитѣ. По-голѣмата частъ отъ ябълковото производство служи за задоволяване мѣстнитѣ нужди и една малка частъ се изнася въ чужбина. Поради голѣмото сортово разнообразие, количеството на изнасянитѣ за чужбина ябълки поне за сега, не може да се увеличи много бързо.

Производството на круши изцѣло отива за задоволяване мѣстнитѣ нужди. Износа на круши въ по-значителенъ размеръ още за много време не ще може да се извършва,

Крушитъ сж по-деликатенъ плодъ, който изисква повече и по-специални грижи при транспорта имъ за далечни пазари. Вънъ отъ това, у насъ нѣмаме още необходимитъ количества и отъ опредѣлени сортове и качества круши, каквито се търсятъ и скъпо ценятъ на чуждитъ пазари.

Освенъ разгледанитъ видове овощия, у насъ се отглеждатъ съ успѣхъ още: орѣхи, череши, каисии, праскови, бадеми и др. Площта засадена съ тия видове овощни дървета е незначителна. Повечето отъ тѣхъ се срещатъ като единичо засадени или саморасли дървета изъ лозята, нивитъ или дворищата.

Макаръ и незначително по количество на заетата площъ съ овощни насаждения, нашето овощарство е успѣло да отдѣли известни количества овощия за износъ, което проличава отъ следната таблица, изразена въ тона и хиляди левове:

Видове овощия	Срѣдно за периода 1906/1907 г. 1910/1911 г.		1930 г.		1931 г.	
	Количество	Стойностъ	Количество	Стойностъ	Количество	Стойностъ
Сливи пресни	184	13	3002	20251	4194	31295
Ябълки			219	3670	143	1461
Зарзали и други			42	400	26	263
Орѣхи	959	324	1255	21777	1066	22038
Сушени сливи	288	98	224	3564	148	3552

	1932 г.		1933 г.		1934 г.	
Сливи пресни	1566	5455	256	1234	1753	7411
Ябълки	5	75	331	3178	126	878
Зарзали и други	6	92	—	—	14	106
Орѣхи	1102	12283	2008	25063	2083	20337
Сушени сливи	0.25	5	756	6941	4162	29589

Колебанията въ количествата на изнесенитъ овощия за различнитъ години се дължатъ на редовното ежегоднишно плодородие на овощнитъ дървета. Все пакъ явно проличава тенденцията на увеличение въ износа. Особено силно увеличение отбелязва износа на сушени сливи и орѣхи.

Тия резултати отъ нашето овощарство, като земеделски отрасъл, сж получени при едни условия, когато на него се гледаше съ известно пренебрежение, и когато то се развиваше едва ли не по случайни пжтища. Само отъ преди 10 години на овощарството почна да се обръща по-голѣмо внимание; откриха се специални институти за по-широка подготовка на хора по овощарство; създадоха се по-добри условия за производството на овощни дървета, а сжщо така и засаждането на нови овощни градини се постави на по-добри начала. Поради късния плодоносъ на овощнитѣ дървета, добрия резултатъ отъ тия мероприятия може да се очаква отъ сега нататъкъ.

* * *

Отъ досегашния опитъ въ производството и износа на овощия, както и отъ разбора на външнитѣ плодови пазари, проличава тенденцията въ развитието на бждащето наше овощарство. Очертава се сжщо така и неговата икономическа тежестъ въ бждащия ни стопански животъ.

Сливи. За много време още сливовата култура ще запази своето важно стопанско значение, особено въ беднитѣ балкански и полубалкански райони. Съ целъ производството на сливитѣ да добие още по-ценно значение, нужно е да се подобри тѣхното качество чрезъ подборъ на подходящъ сортъ и по-грижливото имъ отглеждане. Чуждитѣ пазари се интересуватъ отъ едроплоднитѣ сортове съ високо захарно съдържание и съ приятенъ вкусъ сливови плодове.

Такива сж разпространенитѣ у насъ сливи отъ сорта сина балканска. Като по-скромно въ своитѣ културни изисквания растение, сливата се подава на лесно култивиране и отъ стопани съ по-ниска култура. Следъ като се подобри качеството на производството относно едроплодността, остава да се направи нѣщо повече и по отношение преработката на сливитѣ плодове, на първо мѣсто сушенитѣ сливи. Разпространението на сушилнитѣ типъ „Хавелка“ следва да бже силно насърчено. Въ главнитѣ производителни сливови райони е необходимо да бждатъ построени фабрични сушилници съ голѣмъ капацитетъ за да се ускори работата, а сжщевременно да се подобри и качеството на продукта.

До сега изнасянитѣ български сушени сливи страдатъ отъ голѣмия недостатъкъ, че не сж сортирани. Достатъчно е въ една партида да има само 10 — 15% дребни плодове за да влошатъ качеството на цѣлата партида съ 1 или 2 пункта, макаръ, че общо взето плодоветѣ да сж много добри по качество. Окачествяването на сушенитѣ сливи се извършва на основание броя на плодоветѣ въ $\frac{1}{2}$ кгр. Явно е, че нѣколкото дребни плодове ще понижатъ качеството на останалитѣ. Ето защо като належаща мѣрка за повишение качеството

на българският сушени сливи, е задължителното въвеждане на поне обикновените сливосортировачки — босненски типъ при всяка сушилна за сливи. Първото сортиране да се извършва на пресните плодове, а второто — следъ изсушаването. Останалите следъ сортирането дребни плодове се употребяват за приготвяне на мармеладъ и пестилъ. Съ цель производството на мармеладъ да се подобри, необходимо е да бъдат въведени въ употребление и у насъ специалните казани съ ржчна автоматична бъркалка, двойни дъна, а кждето е възможно и вакумни инсталации. Съ същите инсталации може да се приготви и пестилъ, който отъ две години е вече предметъ за износъ. Така ще може една голъма часть отъ сливения плодъ, трансформиранъ съ помощта на мѣстна работна ржка и гориво, да бъде изнесенъ въ чужбина въ видъ на по-цененъ продуктъ вмѣсто да се превръща въ ракия само за мѣстна консумация.

Ябълки. Споредъ пазарните възможности въ чужбина, производството на ябълки би могло да се увеличи твърде много. Тоя износъ за сега е възпрепятстванъ най-вече отъ многосортието на ябълки, чието производство може да задоволи само скромните мѣстни изисквания. Тъй както отъ двестата и петдесетъ сорта грозде за износъ запазиха значение само 3—4 сорта, така ще бъде и съ ябълките. Очартаващите се сортове съ важно промишлено-стопанско значение сж сортовете: зимна златна пармена, канадска ренета, киселата ренета и кждето природните условия позволяватъ, бѣлата зимна калвила, която като растение е много капризна и взискателна, но затова пъкъ като плодъ се цени 2 и 3 пжти по-вече отъ останалите сортове ябълки. Пазарътъ на бѣлата зимна калвила е всекога сигуренъ както на вътрешните така и на външните пизари.

Заедно съ подобрене качеството на ябълковото производство, ще трѣбва да се направи нѣщо повече и по техниката на продажбата имъ. Българските ябълки, които се изпращатъ за чужбина, се продаватъ и експедиратъ въ вагоните въ насипано състояние безъ сортировка. Европейските пизари получаватъ ябълките опаковани въ специални каси, въ които плодовете сж строго сортирани по едрина, външна окраска и всеки плодъ е обвитъ съ тънка хартия. Така продадени, ябълките получаватъ двойно по-висока цена, отколкото въ насипано състояние въ вагоните, както се практикува у насъ.

Орѣхи. Тъ сж овощия най-подходящи за екстензивно стопанисване, каквото е нашето. И за орѣхите пазарите въ чужбина сж много благоприятни.

Понеже орѣхите обикновено се размножаватъ отъ семе, то и получените отъ тяхъ дървета не запазватъ сортвата

си особеност. Ето защо, подобрението при култивиране на оръхитъ трѣбва да почне още отъ размножаването, като за семе се подбиратъ плодове отъ дървета, расли изолирано и отличаващи се съ високи качества: едри, меки и съ пълни ядки. За подобрене качеството на оръхитъ като стока за износъ, налага се построяването на износнитъ ни пристанища инсталации за сортиране и избелване. Такива инсталации въ странитъ-вносителки се строятъ въ вноснитъ пунктове. У насъ тѣ трѣбва да бждатъ въ експортнитъ ни пристанища. Сортирани и избѣлени оръхитъ, освенъ, че се пласирватъ по-лесно, но и продажбата имъ е винаги на по-висока цена. Оръхи се изнасятъ и въ видъ на ядки, манипулацията на които е по-деликатна. Такива се изнасятъ отъ насъ, най-вече за Англия.

Каисии. Тѣ сж плодъ съ много голѣмо бждаще. Намиратъ широкъ пласментъ като пресни плодове, консервирани като компоти (съ или безъ захаръ), сушени при предварително озахаряване, пистилъ и пр. Кайсиитъ като растения сж много скромни въ своитъ изисквания, ето защо тѣ съ успѣхъ виреятъ навсѣкжде, кждето вирее лозата. Нужно е да бждатъ застъпени само 2—3 сорта, отличаващи се съ стегната не воднеста месеста частъ, вънъ обагрени желто, а не червено. При разваряване, въ месестата частъ да не остава дървесина въ видъ на мрежа, което нежелателно качество притежаватъ нѣкои сортове. Пласмента на кайсии въ прѣсно или преработено състояние, както и костилкитъ имъ, е неограниченъ. Кайсиитъ сж плодъ на бждащето.

Праскови. Тѣ сж овощия, изискващи по-грижливо отглеждане. Най-добъръ стопански резултатъ даватъ въ райони, кждето зимнитъ студове сж по-слаби. И прасковитъ намиратъ приемъ на чуждитъ пазари. Прасковитъ притежаватъ важното стопанско свойство, че даватъ достатъчно плодъ още втората година отъ засаждането. Най-добри сортове сж тия, които сж отъ вънъ обагрени желто, месото имъ е стегнато и зрѣятъ не много късно. Подобни сортове сж Халеова, Елберта, Венерини гърди, Червена магдалена и др.

Освенъ споменатитъ видове овощия, има още и други, които биха имали важно стопанско значение, но тѣхното успѣшно отглеждане може да се извършва само отъ по-просвѣтени стопани.

Темпътъ въ развитието и подобрението на овощарството ни, подпомогнато отъ търговската инициатива на нашитъ експортьори, е оказание, че овощното производство въ много скоро време ще добие завидно положение въ нашия икономически животъ. А това ще стане тогава, когато овощията се подредятъ на предна линия въ списъка на експорт-

нитъ ни артикули. Чуждитъ пазари сж които ще извършатъ косвено насърдчение въ развитието на овощарството ни въ негова промишленна форма. Примѣръ за това ни даде лозарството. Но за всичко това първата ни грижа е да успѣемъ съ нагаждане производството съ изискванията на тия чужди пазари.

Л. Желъзовъ

Единъ занаятчийски принципъ, неспазването на който боди занаятчийското производство къмъ упадъкъ.

Докато при задоволяването на нужди съ произведения отъ незанаятчийски произходъ, консуматора се свързва само съ търговеца и нѣма никаква връзка съ производителя, при задоволяването на нужди съ предмети отъ занаятчийски произходъ, консуматора се свързва непосредствено съ самия производителъ. По тази причина занаятчиията винаги се е стремилъ и се стреми да развие въ себе си вкусъ на изящество, който да превъзхожда вкуса на клиентитъ му, за да не бждатъ тѣ разочаровани въ своитъ очаквания при получаване на предметитъ, а напротивъ, да бждатъ приятно изненадани. Дотолкова, доколкото това се удава на даденъ майсторъ, той може да разчита и фактически да има достатъчно клиенти.

Напоследъкъ, обаче, стопанската криза и намалената консумативна способност на консуматора, предизвика криза и въ занаятчийското производство. Нѣкои занаятчий, съзнателно или не, подиряха лекия пжтъ за сжществуване и вмѣсто да се движатъ по трудния, трайния и благородния пжтъ на съвършенство и изящество, тръгнаха по пжтя на конкуренцията за смѣтка на качеството и трайността на произведенията имъ. На пазара се явиха маса евтини и лошокачествени стоки, които въ първо време па и сега намиратъ покупатели. Повечето занаятчий, придържачи се въ своитъ традиции и име, продължиха да държатъ производството си качествено на съответна висота. Други занаятчий, обаче, избраха полекия пжтъ за печалба, като понижиха качеството на произведенията си до нивото на „готовитъ стоки“ и направиха на себе си и на цѣлото занаятчийство една лоша услуга. Такива занаятчий бързо почнаха да губятъ своитъ клиенти и подбиха името на занаятчийското производство.

Камарата ни, съзнавайки добре своята отговорност въ случая, влезе въ ролята си, и по силата на Закона за занаятитъ, парира действията на подобни занаятчий. Такива занаятчий, обикновено се стараятъ да докажатъ, че причинитъ

за лошото имъ производство лежатъ извънъ тѣхъ, тъй като фабрицитѣ пушатъ на пазара лоши материяли, а клиентитѣ не могатъ или не искатъ да плащатъ добри цени и пр. Тия възражения отъ гледището на закона за занаятитѣ и отъ общо занаятчийско гледище сж несъстоятелни, защото на пазара има всѣкакви материяли, отъ които занаятчията трѣбва да подбира съответни и подходящи по трайностъ и качество за целта, а не при набавяне на материяли да се ръководи само отъ изгодната за него цена. (Чл. 38 отъ закона за занаятитѣ).

Това именно нѣкои занаятчи не искатъ или не могатъ да разбератъ и когато имъ бждатъ наложени наказания, изказватъ недоволство, като упрѣкватъ камарата и органитѣ ѝ въ едностранчивостъ, въ смисълъ, че въ случаетѣ се защитавали интереситѣ на клиентитѣ за смѣтка на занаятчийството. Тия упрѣци сж крайно неоснователни, защото въ случая се цели преди всичко да се запази и усъвършенства занаятчийското производство и се пресече пжтя на нелоялната конкуренция, изразена въ низки цени за смѣтка на лоша работа и употреба на недоброкачествени материяли.

Нека се знае, че на камарата и на органитѣ ѝ е най-неприятно да констатираатъ нарушения отъ тоя характеръ, да наказватъ нарушителитѣ и да слушатъ оплаканията на оцетени граждани, още повече, че камарата е моралния гарантъ за добросъвестността на занаятчиитѣ.

И тая година камарата устройва въ гр. Варна „Мострена изложба“ на която занаятчиитѣ изложители трѣбва масово да се стекатъ и да изложатъ най-ценното, най-изящното и усъвършенствано въ занаята имъ, за да покажатъ на българи и чужденци, посетители на Варна, до къде е стигналъ прогреса въ нашето занаятчийско производство.

СТОПАНСКА ХРОНИКА.

Англия. Съ вербална нота отъ 2.VII. т. г. Английската легация въ София е уведомила Българското правителство за направеното ново измѣнение, отъ 3.IV. т. г., на Наредбата за вносъ на зеленчуци и разстения въ Велико-Британия отъ 1935 г. въ смисълъ, че не ще изисква удостоверение за произходъ за краставици и гжби, внесени въ Съединеното Кралство отъ 8 априль до 14 октомврий т. г. Подобни наредби сж издадени и отъ Департамента на земледѣлието въ Шотландия, както и отъ Министерството на земледѣлието въ Северна Ирландия.

Съгласно воденитѣ преговори между Дания и Англия споразумението ще се продължи само за 6 месеца, тъй като

Англия си запазвала правото да въведе презъ пролѣтъта 1937 год. вносно мито за беконъ, ако вътрешното производство на беконъ ще има нужда отъ тази мѣрка.

* * *

Белгия. Съ кралски декретъ публикуванъ въ Белгийския държавенъ вестникъ отъ 15 юлий 1936 год., издаването на разрешения за вносъ на замръзено говеждо, овнешко и свинско месо е подчинено на събиране на едно специално право отъ 50 сантима на кгр. и то отъ сжщата дата 15 юлий 1936 год. до 31 октомврий.

Единъ втори кралски указъ разпорежда, че отъ 15 юлий до 30 септемврий 1936 год. издаването на разрешения за вносъ на известни видове препарирани меса и на свинска масъ е подчинено на събирането специални права, както следва:

свинска масъ: 50 сантима на кгр.

препарирани меса, засѣгващи следнитѣ рубрики отъ митническия тарифъ:

210 и 214:1 франкъ и 50 сантима на кгр.

212 и 213:1 франкъ кгр.

Забележка: Рубриката 210 по Белгийската митническа тарифа засѣга: суджуци, салами, наденици, кървавици и други подобни

а) митата съ които се облагатъ свинскитѣ салами е 120 франка 100-тѣхъ килограма,

б) всички други—230 франка 100-тѣхъ килограма.

Рубриката 212 засѣга: разни видове печени меса, пушени или солени, на които амбалажа не е отъ кутии, прѣстени сждове и други подобни:

а) Отъ свини: 1) Солена сланина—освободена отъ мито

2) Други—митото за 100-тѣхъ килограма е 120 франка и 75 сантима

б) Неозначени специално въ тарифа: митото е 120 франка и 75 сантима.

Рубриката 213 засѣга: консервирани меса, вънъ отъ тия означени въ рубриката 212: облагатъ се 100-тѣхъ килограма съ 120 франка и 75 сантима.

Рубриката 214 засѣга: внесени консервирани меса, не-обозначени, амбалирани въ кутии, прѣстени сждове и др.

а) Свински езици въ кутии: митото е 90 франка за 100-тѣхъ килограма.

б) Други: 1) само печени, пушени или солени: митото е 120 франка и 75 сантима за 100-тѣхъ килограма

2) приготвени по другъ начинъ: 120 франка и 75 сантима 100-тѣхъ килограма.

Вноса на консервирани и препарирани меса от коне, магарета, мулета и катъри е забранено.

* * *

Германия. Със наредба на Министерството на финансите в Германия, оповестена в Д. В. бр. 132 от 10.VI.1936 г. са внесени следните изменения в митническата тарифа за вносните стоки:

1. Срокът за облагане с намалено автономно мито 10 РМ. (вместо пълно автономно мито 60 РМ) за 100 кг. на **сливовия мармеладъ безъ захаръ** (мусъ), внасянъ чрезъ надзорното бюро, се продължава до 30 септември 1936 г. (вместо до 30.VI.1936 г.)

2. Срокът за пълномощието на Министра на финансите да въвежда изключения отъ размѣра на вносното мито на **свинската масъ** (митн. статия 126), въ смисълъ на понататъшно намаление отъ съществуващото намалено автономно мито отъ РМ за 100 кг., — се продължава до 31.III.1937 г. (вместо до 30.VI.1936 година).

Срокът за прилагане намаленото автономно мито при вноса на митнич. статия № 128 (30 РМ) и на лой говежда и овча, сурова или топена (митн. статия № 129 — 30 РМ) се продължава до 31.III.1937 г., (вместо до 30.VI.1936 година).

Презъ изтеклия четири месеца отъ 1936 г., Германия е внесла 6.000 двойни центнера смрадлика на стойност 88.000 марки. Презъ същото време тя е внесла 459 двойни центнера екстрактъ отъ смрадлика на стойност отъ 14.000 марки.

* * *

Гърция. На 1 юлий 1936 год. е влѣзълъ въ сила единъ декретъ съ който се прави ново ограничение на вноса въ Гърция, не само посредствомъ намаление на всички до сега съществуващи контингенти, но и чрезъ прехвърляне на стоки отъ една листа въ друга, съ което се отегчава режима на вноса.

Вноса въ Гърция се допуска по следните 8 листи: листа А — стоки чийто вносъ е свободенъ; Б — стоки, които се внасятъ срещу компенсация; С — стоки, чийто вносъ е ограниченъ по количество, но се допуска отъ която и да било държава; Д — стоки допускани за вносъ съ разрешение на съответните министерства, като при това, въ разрешителното се означава начина на вноса и държавата отъ която се внася стоката; Е — стоки внасяни въз основа на контингенти въ чужда валута; F — стоки, чийто вносъ се допуска само срещу пълна или частна компенсация, или отъ държави съ които Гърция има активенъ търговски баланс; Ж — стоки, чийто вносъ е ограниченъ количествено, обаче,

определенитѣ количества могат да бждат надвишени, при условие да има дадено разрешение за компенсация на правоимеющитѣ лица и Н — стоки забранени за вносъ.

Българскитѣ произведения, които могат да бждат обектѣ на евентуаленъ износъ за Гърция сж засѣгнати отъ горната наредба, както следва:

ПО ЛИСТА „А“

Папирози и козина — прехвърлят се въ листа С. Вносътъ на оризъ остава свободенъ и за въ бждаще.

ПО ЛИСТА „В“

Тиквено семе, прехвърля се въ листа F.

ПО ЛИСТА „С“

Намаляват се контингентитѣ съ 20% за: прѣсни зеленчуци, рогозки, грънчарски стоки, лепила, летливи масла (изключая анасоновото масло), конопена прежда и конопени плана.

Намаляват се съ 30% контингентитѣ за следнитѣ стоки: масло за готвене и вълнени платове.

ПО ЛИСТА „F“.

Намаляват се съ 30% контингентитѣ на следнитѣ стоки: консервиранъ зеленчукъ
тиквено семе — полугодишенъ контингентъ 300.000 кгр.

ПО ЛИСТА „Н“

Памучно семе, прехвърля се отъ листа С.

Гръцкото обществено мнение изказва все по-голѣмо недоволство отъ санкциитѣ срещу Италия. Презъ януарий, февруарий на 1935 год., Гърция е изнесла за Италия стоки за 72.2 милиона драхми. Презъ сжитѣ месеци на текущата година износътъ е възлѣзълъ само на 0.4 милиона драхми. Печатътъ подчертава, че санкциитѣ нѣматъ никаква смисълъ и че тѣ трѣбва да бждатъ премахнати.

* * *

Дания. Датскитѣ износъ на яйца е възлѣзълъ презъ 1935 год. на 88.806.000.— крони, срещу 82.858.000.— крони презъ 1934 год. Износътъ се е разпредѣлялъ презъ 1935 г. както следва (по стойностъ въ 1000 крони):

Германия	23.085	Дребни количества сж били изнесени
Англия	55.836	освенъ това за Чехославия, Швеция,
Испания	2.387	Люксембургъ и др.
Швейцария	6.701	

* * *

Египетъ. По сведения на търговския ни съветникъ въ Александрия, вносното мито върху всички качества тютюнъ на листа, внасяни въ Египетъ, безъ разлика на произхода се увеличи отъ 1 май т. г. съ по 10 гроша египетски на кгр. вносното мито на суровия тютюнъ понастоящемъ възлиза на 120 египетски гроша на кгр.

Едновременно съ това, Египетското правителство разпростря таксата отъ 2% върху стойността на всички стоки, внасяни отъ чужбина безъ никакво изключение за дадена категория стоки.

* * *

Испания. Съ законъ оповестенъ въ „Газета де мадридъ“ отъ 30 май т. г. е дадено правото на Испанското правителство да въвежда свръхтакса до 20% отъ размѣра на вносното мито върху ония вносни стоки, вносното мито за които не е консолидирано съ търговски договоръ.

Съ декрета отъ сжщата дата се въвежда тази свръхтакса отъ 5—20% за повечето отъ стокитѣ нефигуриращи въ търговскитѣ договори на Испания съ другитѣ страни. Подолу сж дадени въведенитѣ свръхтакси само за ония стоки, които евентуално биха били отъ интересъ за вносъ отъ България, а именно:

Съ 10%:

Митн. статия	179,180	—	Нещавени овчи и кози кожи
	121,812	19—	Четина сурова или приготвена, боядисана
	1278	—	Бубено семе
	1337	—	Пшеница
	1338	—	Ржжъ
	1339	—	Ечмикъ
	1343,1344	—	Брашно отъ зърнени храни
	1351	—	Трици
	1352,1353	—	Лукъ, чесънъ
	1401	—	Фий
	1402	—	Други, неособено поименовани семена

Съ 15%:

Митн. статия	166	—	Телета
	167—169	—	Свине
	170—172	—	Овце, агнета, кози
	801	—	Растителни масла за индустриални цели

Съ 20%:

Митн. статия	98	—	Желѣзопътни траверси
	99—131	—	Дървенъ строителенъ материалъ и мебели
	1432	—	Яйца

Освободени сж отъ свръхтакса, до второ разпореждане:

Митн. статия	97 —	Джги за бжчви
	132 —	Вжглища, дърва за огрѣвъ
	1279 —	Пашкули
	1340 —	Царевица
	1349 —	Бобови сухи
	1418 —	Сирене
	1354 —	Картофи

Декретътъ е влѣзалъ въ сила едновременно съ оповестяванетоъ му.

* * *

Полша. Съгласно едно съобщение на полското министерство на финанситѣ отъ 15. V. т. г., начиная отъ 25 май 1936 г. износа на стоки отъ митническата територия на Полша, предназначени за България, Югославия, Ромъния, Турция и Унгария подлежатъ на една специална контрола.

За провеждане на тази контрола, износителитѣ въ Полша сж длъжни да подписватъ специални удостовѣрения издадени отъ Комисията по стоковия обмѣнъ. Тия удостовѣрения се събиратъ отъ полскитѣ митници и се изпращатъ на Полското дружество за компенсационна търговия въ Варшава, което извършва контролата.

Въ Полша отъ 13 май т. г. е въведенъ контролъ надъ вноса на стоки, допустимъ въ бждаще само възъ основа на разрешителни, издавани отъ министерството на индустрията и търговията. Споредъ едно съобщение на Българската Царска Легация въ Варшава, девизната комисия при Банка Полска, която е натоварена да урегулирва търговията съ чужди платежни срѣдства, съ окржжно № 11 е постановила, че частнитѣ банки, оторизирани да извършватъ търговия съ девизи, нѣматъ право да превеждатъ въ чужбина суми, длъжими за стоки, внасяни отъ държави, съ които Полша има споразумение за компенсационна търговия. Всички вносители на стоки отъ такива страни, включително и отъ България, ще трѣбва да уреждатъ смѣтките си чрезъ полското дружество за компенсационна търговия.

Съ наредба на Министерството на финанситѣ въ Полша, оповестена въ **Дзиенникъ уставъ № 44** отъ 8.VI. т. г. сж намалени автономнитѣ мита за вноса на:

1. Ябълки прѣсни (митн. статия № 53) неопаковани или опаковани въ сждове съ тегло надъ 40 кгр., изключая опакованитѣ по еденично или въ редици, **внесени отъ 1 юлий до 31 юлий 1936**—на 18 злоти за 100 кгр. бруто, следъ която дата (1.VIII) до 15.XI. се прилага договорното мито въ сжщия

размъръ за произходитъ отъ страни, ползуващи се при стоко-обмѣната съ Полша съ клаузата на най-облагоприятствува-ната нация. Практическиятъ изводъ отъ това е, че внасянитъ и отъ България ябълки ще се ползуватъ отъ 1 юлий (вмѣсто отъ 1.VIII) до 15 ноемврий съ намалено вносно мито 18 злоти, вмѣсто автономното мито 300 злоти на 100 кгр.

2. И за прѣсното грозде (митн. статия № 57 т. 1) е намалено адвалорното мито на 45 злоти, внасяно въ опа-ковка надъ 5 кгр. отъ 15 — 31 юлий, т. е. отъ датата, отъ която започва да се прилага договорното мито въ сѣщия размъръ. Договорното мито за вноса на грозде въ Полша е измѣнено съ двата последни търговски договора на тази страна съ Холандия и Испания за **опредѣлени срокове и подъ този размъръ**. Внасянето отъ България грозде ще се облага съ следнитъ договорни мита (внасяно въ сѣщата опаковка);

15 юлий до 14 августъ вкл. — 35 злоти на 100 кгр.

15 августъ до 15 октомврий вкл.—45 злоти на 100 кгр.

16 октомврий до 31 мартъ вкл. — 35 злоти на 100 кгр.

3. **Каисии** (митн. статия № 58), прѣсни внесени отъ 1 до 31 юлий 1936 г. намалено автономно мито на 50 злоти за 100 кгр.

4. **Любеници**. (митн. статия № 58.3) внесени отъ 1.IX. до 15.IX. 1936 г. ще бждатъ облагани съ намалено автономно мито 10 злоти. До прилагането на намаленото автономно мито, внасянитъ отъ 1.VII. — 31.VIII. любеници, произходящи отъ договорящи страни, се облагатъ съ договорно мито отъ по 15 злоти за 100 кгр. бруто.

* * *

Чехославия. Размъритъ на данъка върху оборота, съби-ранъ върху внасянитъ въ Чехославия овоция сж измѣнени отъ 1 юлий т. г., а именно:

Паушалния данъкъ върху оборота, събиранъ при вноса на ябълки, круши и дюли отъ декемврий до юний въ раз-мъръ 30—50 ч. кр. и отъ юлий до ноемврий 3 ч. кр. за 100 кгр. се измѣня, като въ бждаще ще се събира въ проценти отъ стойността и то:

за десертни сортове 5%

за друга стока 3% — неопаковани, въ насипано състояние, предназначени за преработване.

Намаление на вноса на гръцки вина въ Чехославия.

Гръцко-чехословашкиятъ клиринговъ остатъкъ въ полза на Чехославия възлиза понастоящемъ на около 40 милиона чехски крони. Предъ видъ на това, че гръцитъ проявяватъ

само незначителен интерес към чехословашки стоки, Чехословакия може да купува гръцки стоки и вина само въ ограничени количества.

* * *

Швейцария. Съгласно едно съобщение на Царската ни Легация въ Бернъ, тазгодишната реколтата на сливитъ, орѣхитъ и въобще на плодоветъ е била повредена почти въ цѣла Швейцария. Някои швейцарски фирми сж се интересували отъ реколтата на сливитъ и на орѣхитъ въ България. Въ връзка съ това Царската Легация съобщава, че фирмата Алфредъ Ково отъ Базелъ желае да знае каква е реколтата на сливитъ въ България и по този поводъ е уведомила легацията, че тя е получила контингентъ за вносъ на български домати.

* * *

Швеция. Съ ново измѣнение на митническата тарифа въ Швеция сж измѣнени митата на следнитъ стоки:

Лукъ кромидъ, внесенъ до 31 юлий — 20 крони, следъ тази дата до края на годината — 5 крони за 100 кгр.

Сливи прѣсни, внесени отъ 1.VII. до 15.XI. по 35 крони за 100 кгр.

Вноса въ Швеция на рчно бродирани дамски рокли, блузи, кърпички за носъ, покривки за маса, възглавници, сервиети и др. не е възпрепятствуванъ отъ никакви извънредни ограничения, като контингенти, предварителни разрешения за вносъ, валутно платежни разпореждания или др. п. Тѣзи артикули могатъ да бждатъ внесени направо отъ чужбина, при заплащане на следнитъ вносни мита или други такси:

а) Въпроснитъ рчни издѣлия, когато сж работени на платове отъ чиста коприна — вносно мито 30 (тридесетъ) шведски крони за 1 кгр.;

б) Сжитъ издѣлия на платове отъ искусствена коприна — вносно мито 22.50 шв. корони за 1 кгр.;

в) Сжитъ издѣлия на платове отъ чистъ ленъ, полуленъ или памукъ — вносно мито 6—7 шв. крони за 1 кгр.; когато когато концитъ на бродериятъ сж отъ чиста или искусствена коприна и 4 шв. крони, когато концитъ на бродериятъ сж отъ друга материя (ленъ, памукъ или др).

Пазарътъ на тѣзи издѣлия е ограниченъ и не би могло да се разчита на голѣмъ пласиментъ.

* * *

Югославия. Сведения по вноса въ Югославия.

1) Вносът въ Югославия по начало е напълно свободен и не съществуват контингентни ограничения. Известно ограничение се създаде съ решението на Министра на финансите от 6 април т. г. споредъ което за известни стоки ще се изисква предварително разрешение за плащането имъ отъ Югославянската Народна Банка. Нѣкои отъ тия стоки, интересуващи нашия износъ, сж: оризъ (митн. ст., 5 ал. 1 и 2), каменни вжглища (м. ст. 169) и вълнени платове (м. ст. 317 и 318).

2) До сега разрешения за вносъ се изискваха само за вносъ на добитъкъ за разплодъ. Тия разрешения се издаватъ отъ Министерството на земледѣлието.

3) Фактуритъ за всички стоки, отъ страни съ които Югославия има търговски договори на базата на най-облагоприятствуваната държава, трѣбва да бждатъ завѣрени отъ югославянскитѣ консулски власти въ съответната страна.

4) Всѣка стока, предназначена за вносъ въ Югославия, трѣбва да бжде снабдена съ свидетелство за произходъ, което се издава отъ съответната търговска камара и което трѣбва да бжде завѣрено отъ югославянскитѣ консулски власти въ респективната страна.

Съ наредба на югославянското Министерство на финансите отъ 12 того, контролата за вноса на стоки отъ страни, съ които Югославия нѣма клирингови спогодби, влиза въ сила отъ 25 т. г. Този контролъ се състои въ получаване на предварително разрешение за вносъ отъ Югосл. Нар. Банка.

Едновременно съ нареждането за влизане въ сила на този режимъ за вноса, Министра на финансите е допълнилъ първоначалния списъкъ на стокитѣ, за които ще се изисква предварително разрешение и съ следнитѣ нови стоки, за които сж осигурени съ новия договоръ между Югославия и Испания, вносни контингенти въ Югославия:

Митн. ст. 17 ал. 1 — фастъци

„ „ 18 ал. 1а, б — лимони, мандарини и портокали

„ „ 19 — банани

„ „ 96 — коркъ суровъ необработенъ

„ „ 104 ал. 4 — колофонъ.

Югославянската народна банка ще издава предварителни разрешения за вносъ на стокитѣ, изброени въ така установената за сега листа, само ако се внасятъ отъ страни съ които Югославия има клирингови споразумѣния.

Въпросътъ за вносъ на тая стоки въ Югославия отъ неклирингови страни ще бжде тепърва уреденъ. Въ случая не е още установено дали вноса отъ тия страни ще бжде ограниченъ чрезъ девизни или стокови контингенти.

Износът на вина от Югославия за Германия.

Според сведенията на вестниците, Германия се е съгласила да даде на Югославия един по-голям контингент за внос на вина (говори се за 2000 вагона). Германия възнамърява да даде също на Югославия допълнителни контингенти за внос на 10.000 вагона пшеница, 1000 вагона сливи и 2000 вагона ябълки.

* * *

Унгария. През 1935 год. Унгария е изнесла около 95.000 квинтали домати консерви. Унгарската индустрия преработва годишно от 80.000 до 100.000 квинтали консерви. Почти цялото количество домати консерви се изнася за странство. През 1935 год. Англия е получила 47.000 квинтали, Австрия — 8.000 квинтали, Германия — 7.000 квинтали, Швеция — 6.000 квинтали, Франция — 3.000 квинтали и Ирландия — 1.000 квинтали.

* * *

Международни панаири. Експортният институт е започнал събирането на мостри за участието на България на международното изложение във Бари — Италия.

Интересуващите се фирми трябва да изпратят на адреса на Експортния институт — София мостри, придружени с надписи и обяснения на италиански или френски езикъ.

Същите ще се изпратят от София до Италия за сметка на Института и ще се изложат във българския павилион на изложението във Бари.

От 30 май до 8 юний т. г. във Любляна се състоя XVI-ия международен мострен панаиръ. За пръв път от няколко години насам Люблянският мострен панаиръ тази година отбелязва известни признаци на оживление. Най-добро доказателство за това е обстоятелството, че щандовете за излагане с обща повърхност 40.000 кв. м. не сж могли да поберат стоките на всички търговци, които сж изказали желание да участвуват на панаира.

Общият брой на изложителите тая година е бил 701, от които 204 чужденци.

Панаирът е бил посетен от около 90.000 посетители, от 18% купувачи и заинтересовани сериозни лица.

Панаирът е бил разделен според характера на стоките на следните отдели: индустрия метална, за машини и механика, радио и електротехника, осветление и отопление, автомобили, коли и др. машини, дърводълска индустрия, текстилна индустрия и конфекция, кожарска индустрия хартиена индустрия, архитектура, музикални инструменти, стъклена индустрия и разни.

Международният есенен мострен панаир във Любляна ще се състои отъ 1 до 13.IX. т. г. за пръвъ пътъ на този панаиръ ще бжде уредена една Югославянска изложба за използуването на дървения материалъ отъ държавата.

Разни.

* * *

Подписаната на 11 т. м. въ София клирингова спогодба между България и Швейцария е обнародвана въ Държавенъ вестникъ брой 156 отъ 15. VII. 1936 г.

Тази клирингова спогодба влезе въ сила на 15. VII. т. г. и замѣства спогодбата за уреждане плащанията, произтичащи отъ търговията съ стоки между Швейцария и България отъ 1. III. 1933 г. (чл. XV).

Новъ търговски договоръ между Югославия и Испания.

На 15 май т. г. въ Мадридъ е подписанъ новъ търговски договоръ между Югославия и Испания. До сега търговските отношения между дветъ страни юридически се уреждаха на базата на търговския договоръ отъ 27.IX.1929 г. (въ сила отъ 31.XII.1929 год.).

Съ допълнително споразумение отъ 2 априлъ т. г. къмъ търговския договоръ, сключенъ между Австрия и Чехославия на 4 май 1921 г., сж уговорени за вноса на стоки въ Австрия:

1. Договорни мита, отстъпени отъ Австрия съ предшестващи договори и споразумения, отъ които ще се ползува и вноса отъ България по силата на клаузата:

Митн. ст.	Видове стоки	Договорно мито въ австр. зл. крони за 100кгр.
25	Ечмикъ	6.—
26	Овесъ	допълнит. мито 3.—
Изъ 35	Ягоди, други (не горски	10.—
Изъ 39	Зеленчуци	
	изъ а) Столови: краставици	5.—
	главеста салата	4.—
	моркови	5.—
	изъ б) други, картофи, изкл. ранните	2.—
	изъ 4: всички други	
	глав. зеле, целина, зеленч. за супа	2.—
	зеле отъ 1.I до 31.III	2.—
	внесено презъ друго време	5.—
Изъ 58	Гжски живи	8.—
Изъ 68а	Пухъ въ опаковки на 80 кгр. непре- работенъ	безъ мито
516	Етерически масла	35.—

2. Нови договорни мита отстъпени само за вносъ на отдѣлни контингенти:

Изъ 26 Овесъ — въ количество 25% отъ вноса отъ I.V до 30.IX.1932 г., за вносъ презъ сѣщия периодъ—безъ мито, вмѣсто съществуващото договорно мито отъ 3 златни крони за 100 кгр.

Търговскиятъ съветникъ отъ Експортния институтъ, съ седалище въ гр. Виена е установилъ канцеларията си въ Българската легация въ сѣщия градъ, съ следния адресъ: Wien, IV Wohllebengasse 4. Телеграфически адресъ: Bultarg.

Търсения и предлагания.

Палестинската фирма Jean H. Bitran Tel. Aviv, желае да влезе въ търговски връзки съ български износители на бобъ, кашкавалъ, тиквено и слънчогледово семе.

—§—

Фирмата Abdallah Azar & Frères — Tripoli, B. P. 58 Syrie желае да влезе въ търговски връзки съ български вносители на лимони и портокали.

—§—

Фирмата C. Warren & H. Molchos, Athènes 8, rue Anaxagora желае да влезе въ търговски връзки съ мѣстни вносители на Колофонъ.

—§—

Фирмата Manoussos Paterakis & Fils, Hierapetra (Crète) желае да влезе въ търговски връзки съ български вносители на рошкови.

—§—

Фирмата Dott. Luciano de Franco, via Messina № 148, Catania — Italia търси представител въ България за чисти екстракти на прахъ отъ лимони и портокали.

—§—

Фирмата „Der Fruchthandel“ — Düsseldorf, Worringerstr. 116a желае да влезе въ търговски връзки съ български вносители на южни плодове и зеленчуци, а така сжщо и съ български износители на овощия, зеленчуци и грозде.

—§—

Фирмата Rikugo Co, 20 — 1 chome, Azuchimachi, Osaka, Japаn, желае да влезе въ връзка съ български фирми — вносителки на емайлирани сѣдове, стъклария и кинкалерия.

Движение на корабитѣ въ Варненското пристанище презъ м. августъ т. г.

Българско Търговско Параходно Дружество

9.VIII. s/s „Бургазъ“ — пристига отъ Александрийска линия, ще разтовари разни стоки.

14.VIII s/s „България“ — заминава за Александрийска линия, ще товари разни стоки.

16.VIII s/s „Балканъ“ — пристига отъ Александ. линия, ще разтовари разни стоки

12.VIII s/s „Фердинандъ“ — заминава за Цариградъ съ екскурзианти

17.VIII s/s „Фердинандъ“ — заминава за Цариградъ съ екскурзианти.

22.VIII s/s „Фердинандъ“ — заминава за Цариградъ съ екскурзианти.

19.VIII s/s „Фердинандъ“ — заминава за Цариградъ съ екскурзианти.

29.VIII s/s „Фердинандъ“ — заминава за Цариградъ съ екскурзианти.

21.VIII s/s „Бургазъ“ — заминава за Александр. линия ще товари разни стоки

Параходна Агенция „Лойдъ Триестино“.

13.VIII s/s „Болзена“ — ще разтовари около 200 тона чугунъ.

15.VIII s/s „Албано“ — ще разтовари разни стоки.

17.VIII s/s „Авентино“ — ще разтовари разни стоки.

18.VIII s/s „Асирия“ — ще товари бобъ за Италия.

19.VIII s/s „Кампидолио“ — ще товари бобъ.

21.VIII s/s „Абация“ — ще разтовари разни стоки.

29.VIII s/s „Болзена“ — ще товари зърнени храни.

27.VIII s/s „Албано“ — ще товари зърнени храни.

31.VIII s/s „Мерано“ — ще разтовари разни стоки.

Параходна Агенция Братя Золасъ О. О. Д-во

16.VIII s/s „Бохумъ“ — германски, ще разтовари 100 тона разни стоки.

19.VIII s/s „Бактрия“ — английски — ще разтовари 20 тона и ще товари 600 тона трици за Англия.

20.VIII s/s „Есморъ“, английски, ще разтовари 70 тона разни стоки

Параходна Агенция Г. Бези & Синове А. Д.

11.VIII s/s „Викингландъ“ — шведски ще товари 200 тона къспе за Швеция.

Параходна Агенция М. Станевъ & Синове

15.VIII s/s „Турзо“, английски — ще разтовари и товари трици за Англия.

30.VIII s/s „Фламинианъ“, английски — ще разтовари и товари трици за Англия.

Параходна Агенция Х. Пайкуричъ

10.VIII s/s „Орезтео“, холандски — ще разтовари 110 тона разни стоки.

22.VIII s/s „Ганимедесъ“, холандски — ще разтовари 100 тона разни стоки.
